A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2022. október 27.*

„Előzetes döntéshozatal – Védjegyjog – (EU) 2017/1001 rendelet – A 15. cikk (2) bekezdése – (EU) 2015/2436 irányelv – A 15. cikk (2) bekezdése – A védjegyoltalom kimerülése – Szén-dioxidot tartalmazó palackok – A védjegyjogosult által valamely tagállamban történő forgalomba hozatal – A viszonteladó által végzett, palackok töltésére és újracímkézésére irányuló tevékenység – A védjegyjogosult által benyújtott felszólalás – A védjeggyel ellátott áruk későbbi forgalmazásával szembeni fellépéshez fűződő jogos érdekek”

A C-197/21. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Korkein oikeus (legfelsőbb bíróság, Finnország) a Bírósághoz 2021. március 29-én érkezett, 2021. március 9-i határozatával terjesztett elő

a **Soda-Club SA (CO2) SA**,

a **SodaStream International BV**

és

a **MySoda Oy**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: E. Regan tanácselnök, D. Gratsias, M. Ilešič (előadó), I. Jarukaitis és Csehi Z. bírák,

főtanácsnok: G. Pitruzzella,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– a Soda-Club (CO2) SA és a SodaStream International BV képviseletében J. Bonsdorf, H. Pohjola és B. Rapinoja asianajajat,

* Az eljárás nyelve: finn.

– a MySoda Oy képviseletében H.-M. Elo és E. Hodge asianajajat,

– a finn kormány képviseletében S. Hartikainen, A. Laine és H. Leppo, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében É. Gippini Fournier, M. Huttunen és T. Sevón, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2022. május 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem a 2015. december 16-i (EU) 2015/2424 európai parlamenti és tanácsi rendelettel (HL 2015. L 341., 21. o.) módosított, az európai uniós védjegyről szóló, 2009. február 26-i 207/2009/EK tanácsi rendelet (HL 2009. L 78., 1. o.; helyesbítés: HL 2017. L 142., 104. o.; a továbbiakban: 207/2009 rendelet) 13. cikke (2) bekezdésének, valamint az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2017. L 154., 1. o.) 15. cikke (2) bekezdésének, a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2008. október 22-i 2008/95/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2008. L 299., 25. o.) 7. cikke (2) bekezdésének és a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2015. L 336., 1. o.) 15. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkozik.

2 E kérelmet az egyrészről a Soda-Club (CO2) SA és a SodaStream International BV (a továbbiakban együtt: SodaStream), másrészről a MySoda Oy között azon SODASTREAM és Soda-CLUB európai uniós és nemzeti védjegyek állítólagos bitorlása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyeknek az előbbiek a jogosultjai.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 207/2009 rendelet

3 A 207/2009 rendeletnek „Az európai uniós védjegyoltalom kimerülése” című 13. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai uniós védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az Európai Gazdasági Térségben [EGT].

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

A 2017/1001 rendelet

4 A 2017/1001 rendelet, amely 2017. október 1-jei hatállyal hatályon kívül helyezte a 207/2009 rendeletet, és annak helyébe lépett, tartalmazza „Az európai uniós védjegyoltalom tartalma” című 9. cikket, amelynek szövege a következő:

„(1) Az európai uniós védjegy lajstromozása a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít.

(2) A jogosultaknak az európai uniós védjegy bejelentési napját vagy elsőbbségi napját megelőzően szerzett jogait nem érintve az európai uniós védjegy jogosultja bárkivel szemben felléphet, aki az engedélye nélkül gazdasági tevékenység körében árukkal vagy szolgáltatásokkal kapcsolatban olyan megjelölést használ, amely:

a) az európai uniós védjeggyel azonos, és azt az európai uniós védjegy árujegyzékében foglaltakkal azonos árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használják;

b) az európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, és azt olyan árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használják, amelyek az európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonosak vagy azokhoz hasonlóak, ha a fogyasztók a megjelölést az európai uniós védjeggyel összetéveszthetik; az összetéveszthetőség magában foglalja azt az esetet is, ha a fogyasztók a megjelölést gondolati képzettársítás (asszociáció) útján kapcsolhatják a védjegyhez;

c) az európai uniós védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló, függetlenül attól, hogy azt az európai uniós védjegy árujegyzékében szereplő árukkal, illetve szolgáltatásokkal azonos, azokhoz hasonló vagy nem hasonló árukkal, illetve szolgáltatásokkal kapcsolatban használják, feltéve, hogy az európai uniós védjegy jóhírnevet élvez az Unióban, és a megjelölés alapos ok nélkül történő használata sértené vagy tisztességtelenül kihasználná az európai uniós védjegy megkülönböztető képességét vagy jóhírnevét.

(3) A (2) bekezdésben szabályozott feltételek megvalósulása esetén tilos különösen:

[…]

b) a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása, illetve szolgáltatás felajánlása vagy nyújtása a megjelölés alatt;

[…]”

5 A 2017/1001 rendeletnek „Az európai uniós védjegyoltalom kimerülése” című 15. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az európai uniós védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az [EGT-ben].

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

A 2008/95 irányelv

6 A 2008/95 irányelvnek „A védjegyoltalom kimerülése” című 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba a Közösségben.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

7 A 2015/2436 irányelv 2019. január 15-i hatállyal hatályon kívül helyezte a 2008/95 irányelvet.

2015/2436 irányelv

8 A 2015/2436 irányelvnek „A védjegyoltalom tartalma” című 10. cikke (1) bekezdésében az alábbiak szerint rendelkezik:

„(1) A védjegyoltalom a jogosult számára kizárólagos jogokat biztosít.

[…]

(3) A (2) bekezdésben foglalt feltételek megvalósulása esetén tilos különösen:

[…]

b) a megjelölést hordozó áru eladásra való felkínálása, forgalomba hozatala, valamint forgalomba hozatal céljából történő raktáron tartása, illetve szolgáltatás kínálása vagy annak nyújtása a megjelölés alatt;

[…]”

9 Ezen irányelvnek „A védjegyoltalom kimerülése” című 15. cikke a következőképpen szól:

„(1) A védjegyoltalom alapján a jogosult nem tilthatja meg a védjegy használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az Unióban.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható, ha a jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk további forgalmazását ellenezze, különösen, ha az áru állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.”

A finn jog

10 A finn jogban a védjegyoltalom kimerülését a 2019. május 1-jén hatályba lépett 2019. április 26-i tavaramerkkilaki (544/2019) (a védjegyekről szóló törvény [544/2019]) 9. cikke szabályozza. E rendelkezés az (1) bekezdésében kimondja, hogy a védjegyjogosult nem tilthatja meg a védjegy

használatát olyan árukkal kapcsolatban, amelyeket ezzel a védjeggyel ő hozott forgalomba, vagy amelyeket az ő kifejezett hozzájárulásával hoztak forgalomba az EGT-ben. A fenti (1) bekezdés sérelme nélkül az említett rendelkezés (2) bekezdése pontosítja, hogy a védjegyjogosult felléphet a védjegy árukkal kapcsolatos használata ellen, ha e jogosultnak jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy az áruk eladásra való felkínálását vagy további forgalmazását ellenezze. A védjegyjogosult különösen akkor tilthatja meg a védjegy használatát, ha az áru állagát, állapotát – a forgalomba hozatalt követően – megváltoztatták, illetve károsították.

11 A 2019. április 30-ig hatályban lévő tavaramerkkilaki (1715/1995) (a védjegyekről szóló törvény [1715/1995]) 10a. §-a, majd a 2019. április 30-ig hatályos tavaramerkkilaki (616/2016) (a védjegyekről szóló törvény [616/2016]) 8. §-a lényegében megfelelt a 2019. május 1-jétől alkalmazandó védjegyekről szóló törvény (544/2019) 9. §-ának.

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

12 A SodaStream, egy multinacionális vállalkozás, olyan szódagépeket gyárt és értékesít, amelyek lehetővé teszik a fogyasztók számára, hogy vezetékes vízből szénsavas vizet és ízesített szénsavas italokat készítsenek. Finnországban a SodaStream e készülékeket olyan újratölthető szén-dioxid-palackkal együtt forgalmazza, amelyet külön is értékesít. A SodaStreamet alkotó társaságok a SODASTREAM és Soda-CLUB európai uniós és nemzeti védjegyek jogosultjai. E védjegyek a címkézésen szerepelnek, és azokat e palackok alumíniumtestére is rágravírozzák.

13 A MySoda finnországi székhelyű társaság MySoda védjegy alatt szódagépeket forgalmaz ebben a tagállamban olyan csomagolásban, amely rendszerint nem foglal magában szén-dioxid-palackot. A MySoda 2016 júniusa óta kínál eladásra Finnországban megtöltött olyan szén-dioxid-palackokat, amelyek mind a saját, mind pedig a SodaStream szódagépeivel kompatibilisek. E palackok közül egyeseket eredetileg a SodaStream hozott forgalomba.

14 Miután forgalmazókon keresztül megkapja a SodaStream azon palackjait, amelyeket a fogyasztók üresen vittek vissza, a MySoda szén-dioxiddal tölti meg azokat. Az eredeti címkéket saját címkéire cseréli le, viszont továbbra is láthatóvá teszi a SodaStream palacktestre gravírozott védjegyeit.

15 Ily módon a MySoda két különböző címkét használ. Az első, rózsaszínű címkén nagy méretű betűkkel szerepelt a MySoda logója és a „Finn szén-dioxid szódagépekhez” felirat, valamint kisméretű betűkkel a MySoda név mint a palackot megtöltő vállalkozás neve, továbbá az utóbbi weboldalára való utalás, ahol bővebb tájékoztatás kapható. A második, fehér címkén a nagybetűkkel írt „szén-dioxid” szó öt különböző nyelven szerepel, és az árura vonatkozó, kisméretű betűkkel szedett információk között pedig a MySoda – mint a palackot megtöltő vállalkozás – neve, valamint egy olyan nyilatkozat található, amely szerint az utóbbi nem áll kapcsolatban a palacknak a palackon feltüntetett eredeti szállítójával, sem annak vállalkozásával, sem pedig a palackon látható lajstromozott védjeggyel. Ez a címke ezenkívül tartalmazza a MySoda weboldalára való utalást, ahol bővebb tájékoztatás kapható.

16 A SodaStream keresetet indított a markkinaoikeus (versenybíróság, Finnország) előtt annak megállapítása iránt, hogy a MySoda Finnországban bitorolta a SODASTREAM és a SODACLUB védjegyeket azáltal, hogy az e védjegyekkel ellátott szén-dioxid-palackokat a védjegyjogosultak engedélye nélkül forgalmazta és értékesítette.

17 A SodaStream azzal érvelt, hogy a MySoda gyakorlata jelentősen sérti az említett védjegyek oltalmát, és azzal a komoly veszéllyel jár, hogy összezavarja az érintett vásárlóközönséget a szén-dioxid-palackok eredetét illetően, mivel azt a hamis benyomást kelti, hogy a SodaStream és a MySoda között kereskedelmi vagy gazdasági kapcsolat áll fenn.

18 A SodaStream ezenkívül hangsúlyozta, hogy a finn piacon értékesített szén-dioxid-palackok nem azonos minőségűek, illetve nem rendelkeznek valamennyien ugyanazokkal a jellemzőkkel. Azok a viszonteladók, akik engedély nélkül töltik a SodaStream védjeggyel ellátott palackokat, nem feltétlenül rendelkeznek a palackok biztonságos és helyes használatának és kezelésének biztosításához szükséges ismeretekkel és know-how-val. A SodaStream nem tehető felelőssé az e viszonteladók által újratöltött szén-dioxid-palackok által okozott károkért.

19 A MySoda erre azt válaszolta, hogy a címke lecserélése nem sérti a védjegy azon funkcióját, hogy a palack eredetét jelezze, mivel az érintett vásárlóközönség megérti, hogy a címkézés kizárólag a szén-dioxid eredetét és az azon palackot újratöltő viszonteladó személyét jelöli, amelynek az eredetét a palacktestre gravírozták.

20 A markkinaoikeus (versenybíróság) 2019. szeptember 5-i közbenső ítéletével részben helyt adott a SodaStream kérelmeinek. Ennek során 2011. július 14-i Viking Gas ítéletre (C-46/10, EU:C:2011:485) hivatkozott.

21 Ezen elsőfokú bíróság megállapításai szerint nem nyert bizonyítást, hogy a MySoda gyakorlata megváltoztatja vagy károsítja a szén-dioxid-palackot vagy annak tartalmát, sem az, hogy a SodaStream áruinak biztonságát érintő kockázatok folytán sérti annak jó hírnevét, sem pedig az, hogy ez a gyakorlat olyan kárt okozott, amelynek alapján a SodaStreamnek jogos érdeke fűződik ahhoz, hogy e gyakorlattal szemben fellépjen. A fehér címkéket illetően az említett bíróság úgy vélte, hogy azok nem keltettek téves benyomást a MySoda és a SodaStream közötti gazdasági kapcsolatot illetően. Ezzel szemben úgy ítélte meg, hogy a rózsaszín címkék használata egy szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes átlagfogyasztóban azt a benyomást keltheti, hogy ilyen kapcsolat áll fenn. Következésképpen ugyanezen bíróság úgy ítélte meg, hogy e rózsaszínű címkék használata igazolja, hogy a SodaStream fellépjen a MySoda gyakorlatával szemben.

22 A SodaStream és a MySoda részére engedélyezték, hogy fellebbezést nyújtsanak be ezen ítélettel szemben a kérdést előterjesztő bírósághoz, a Korkein oikeushoz (legfelsőbb bíróság, Finnország).

23 A kérdést előterjesztő bíróság mindenekelőtt kifejti, hogy az uniós jog nem ír elő részletes szabályokat azon feltételeket illetően, amelyek alapján megállapítható azon jogos érdekek fennállása, amelyek igazolják, hogy a védjegyjogosult fellépjen az áruknak a forgalomba hozatalukat követő forgalmazásával szemben. A Bíróság ítélkezési gyakorlata nem ad egyértelmű választ az alapeljárásban felmerülő kérdésekre.

24 Először is, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából nem tűnik ki egyértelműen, hogy az 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben (C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282) kimondott feltételek alkalmazandók-e az ugyanazon tagállamban forgalmazott áruk újracsomagolására. Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy a védjegyjogosult címkéjének egy új címkével való helyettesítését a Bíróság ítélkezési gyakorlata értelmében vett újracsomagolásnak kell-e tekinteni. Arra kíván választ kapni, hogy mekkora jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy az alapügyben az érintett áru egyrészt a védjegyjogosulttól származó palackból, másrészt a viszonteladótól származó szén-dioxidból áll.

Nem derül ki egyértelműen, hogy e tekintetben meghatározó-e, hogy az érintett vásárlóközönség megértse, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származását jelöli meg, mivel a palack eredete az annak testére gravírozott védjegy révén azonosítható.

25 A kérdést előterjesztő bíróság ezt követően megállapítja, hogy az alapügy tényállása eltér a 2011. július 14-i Viking Gas ítélet (C-46/10, EU:C:2011:485) alapjául szolgáló ügy körülményeitől. Ez utóbbi ügyben ugyanis a gázpalackokon elhelyezett védjegyeket nem távolították el, és nem is takarták el, ami kizárja, hogy a palackok állapotát a származásuk elfedése révén megváltoztatták volna. A jelen esetben a viszonteladó az eredeti címkét a saját címkéjére cserélte le, amely a palack felületének nagy részét lefedi, viszont a palack felső részére gravírozott eredeti védjegy látható marad.

26 A kérdést előterjesztő bíróság végül megjegyzi, hogy bár az eredeti címke lecserélését az 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítéletben (C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282) meghatározott feltételekre tekintettel kell vizsgálni, a Bíróság ítélkezési gyakorlata nem határozza meg egyértelműen, hogy az ilyen helyettesítés szükségességére vonatkozó feltétel értékelése során adott esetben figyelembe kell-e venni a szóban forgó áruk rendeltetését, és adott esetben milyen módon. Az a körülmény, hogy a szén-dioxid-palackokat többszöri használatra és újratöltésre szánják, az eredeti címkék állapotának károsodásához vezethet. E bíróság azt kívánja megtudni, hogy a védjegyjogosult által elhelyezett eredeti címke megsérülése vagy eltávolítása, vagy az a tény, hogy a viszonteladó ezt az eredeti címkét saját címkéjére cserélte le, olyan körülménynek tekinthető-e, amely igazolja, hogy a címke kicserélését vagy a viszonteladó címkéjére való lecserélését a viszonteladó által újratöltött palack forgalomba hozatalához szükségesnek kell tekinteni.

27 E körülmények között a Korkein oikeus (legfelsőbb bíróság, Finnország) felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Akkor is alkalmazni kell-e az Európai Unió Bíróságának ítélkezési gyakorlatában a párhuzamos importtal kapcsolatos ügyekben az átcsomagolással és újracímkézéssel kapcsolatban kialakított ún. Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha a védjegyjogosult által vagy az ő hozzájárulásával valamely tagállamban forgalomba hozott áruknak az ugyanazon tagállamban történő újraértékesítést szolgáló átcsomagolásáról vagy újracímkézéséről van szó?

2) Ha a védjegyjogosult a szén-dioxidot tartalmazó palackot annak forgalomba hozatalakor ellátta a palack címkéjén elhelyezett és a palack nyakára gravírozott védjegyével, akkor is alkalmazni kell-e a fent említett Bristol-Myers Squibb kritériumokat és különösen az ún. szükségességi feltételt, ha harmadik személy újraértékesítés céljából újratölti a palackot szén-dioxiddal, eltávolítja arról az eredeti címkét, és azt a saját megjelölésével ellátott címkére cseréli le, miközben a palack nyakán lévő gravírozáson továbbra is látható a palackot forgalomba hozó vállalkozás védjegye?

3) Képviselhető-e az az álláspont a fent ismertetett helyzetben, hogy a védjegyet tartalmazó címke eltávolítása és lecserélése főszabály szerint veszélyezteti a védjegynek a palack származását jelző funkcióját, vagy az átcsomagolás és az újracímkézés feltételeinek alkalmazhatósága szempontjából jelentősége van annak a körülménynek, hogy

– abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke kizárólag a szén-dioxid származására (és ezáltal a palackot feltöltő vállalkozásra) utal vagy

– abból kell kiindulni, hogy a célcsoport arra a következtetésre jut, hogy a címke legalábbis részben a palack származására is utal?

4) A [szén-dioxid]-palackok címkéjének eltávolítását és lecserélését a szükségesség feltétele alapján értékelve olyan körülménynek minősülhet a védjegyjogosult által forgalomba hozott palackokon elhelyezett címkék véletlenszerű megsérülése vagy leválása, illetve azoknak egy korábbi palacktöltő vállalkozás általi eltávolítása és lecserélése, amely alapján a címkéknek a palacktöltő vállalkozás címkéjére történő rendszeres lecserélését szükségesnek kell tekinteni az újratöltött palackok forgalomba hozatalához?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

28 Elöljáróban meg kell jegyezni, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések az európai uniós védjegyeket illetően a 207/2009 rendelet 13. cikke (2) bekezdésének és a 2017/1001 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének értelmezésére, a nemzeti védjegyek tekintetében pedig a 2008/95 irányelv 7. cikke (2) bekezdésének és a 2015/2436 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének értelmezésére vonatkoznak.

29 E tekintetben meg kell állapítani, hogy az alapügy tényállása 2016 júniusára nyúlik vissza, és részben a 207/2009 rendelet és a 2008/95 irányelv, részben pedig a 2017/1001 rendelet és a 2015/2436 irányelv rendelkezéseit érinti. Mivel azonban e rendeletek és irányelvek rendelkezéseinek szövege lényegében azonos, és mivel az előterjesztő bíróság által feltett kérdésekre adandó válaszok ezen azonosság miatt az alkalmazandó rendelettől és irányelvtől függetlenül azonosa, e kérdések megválaszolása érdekében kizárólag a 2017/1001 rendelet 15. cikkének és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének rendelkezéseire kell hivatkozni (lásd analógia útján: 2017. november 9-i Maio Marques da Rosa ítélet, C-306/16, EU:C:2017:844, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 Ezenkívül az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy ezeket a kérdéseket az eredetileg a SodaStream által gyártott és forgalmazott szén-dioxid-palackok későbbi finnországi forgalmazása során keletkezett jogvita keretében terjesztették elő, amelyeket többször történő újrahasználatra és újrahasználásra szántak. A MySoda, miután a forgalmazók révén hozzájutott a fogyasztók által üresen visszaküldött SodaStream szén-dioxid-palackokhoz, azokat újratölti, eltávolítja az eredeti védjegyet feltüntető címkét, és azt a MySoda logóját feltüntető saját címkéjére cseréli le, ugyanakkor az említett palackok testére gravírozott eredeti védjegy továbbra is látható marad.

31 E pontosításokra tekintettel meg kell állapítani, hogy a kérdést előterjesztő bíróság négy kérdésével, amelyeket együttesen kell vizsgálni, lényegében arra vár választ, hogy az a védjegyjogosult, aki a védjegyével ellátott, többszöri használatra és újratöltésre szánt árukat forgalmazott valamely tagállamban, jogosult-e, és ha igen, mely feltételekkel arra, hogy a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdése, valamint a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdése alapján fellépjen ezen áruk e tagállamban történő, olyan viszonteladó általi további forgalmazásával szemben, aki azokat újratöltötte, és az eredeti védjegyet feltüntető címkét másik címkére cserélte le, ugyanakkor az eredeti védjegyet az említett árukon megjelenítette.

32 E tekintetben először is emlékeztetni kell arra, hogy e rendelet 9. cikke és ezen irányelv 10. cikke az európai uniós védjegy jogosultját, illetve a nemzeti védjegy jogosultját olyan kizárólagos joggal ruházza fel, amely alapján bármely harmadik személynek megtilthatja, hogy a védjegyével ellátott

árukat eladásra felkínálja, forgalomba hozza vagy e célból raktáron tartsa. Az említett rendelet 15. cikkének (1) bekezdése, valamint az említett irányelv 15. cikkének (1) bekezdése e szabály alóli kivételt tartalmaz, amennyiben előírja, hogy a védjegyjogosult joga kimerül, ha az árukat a jogosult hozta forgalomba, vagy azokat az ő hozzájárulásával hozták forgalomba az EGT-ben (lásd analógia útján: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 26. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 Különösen a 2015/2436 irányelv 10. és 15. cikkét illetően hozzá kell tenni, hogy azok a védjegyoltalmi jogokra vonatkozó szabályok teljes körű harmonizációját valósítják meg, és így meghatározzák azon jogok anyagi jogi tartalmát, amelyekkel a védjegyjogosultak az Unióban rendelkeznek (lásd ebben az értelemben: 2011. szeptember 22-i Budějovický Budvar ítélet, C-482/09, EU:C:2011:605, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; lásd még analógia útján: 2019. július 29-i Pelham és társai ítélet, C-476/17, EU:C:2019:624, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

34 Mindazonáltal a 2017/1001 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének és a 2015/2436 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének megfelelően a védjegyjogosult igazolhat olyan jogszerű érdeket, amelynek alapján felléphet a védjegyével ellátott áruk későbbi forgalmazása ellen, különösen, ha az áru állapotát a forgalomba hozatalt követően megváltoztatták vagy károsították. A fellépésre vonatkozó e lehetőségnek, amely az áruk szabad mozgásának alapelvétől való eltérést jelent, egyetlen célja azon jogok védelme, amelyek a védjegy – alapvető funkciójára tekintettel felfogott – különös tárgyának körébe tartoznak (lásd ebben az értelemben: 2002. április 23-i Boehringer Ingelheim és társai ítélet (C-143/00, EU:C:2002:246, 28. pont).

35 Amint azt a Bíróság már több alkalommal elismerte, a védjegyjog különös célja többek között az, hogy a jogosultnak védjegyhasználati jogot biztosítson az áru elsőként történő forgalomba hozatalára, és annak azon versenytársakkal szembeni védelmére, akik a védjeggyel jogosulatlanul jelölt áruk árusítása révén megpróbálnak visszaélni a védjegy piaci helyzetével és jóhírnevével. A védjegyjogosult részére elismert ezen kizárólagos jog pontos terjedelmének meghatározásához tekintetbe kell venni a védjegy alapvető funkcióját, ami abban áll, hogy biztosítsa a fogyasztó vagy végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru származásának azonosíthatóságát, lehetővé téve ezáltal számára, hogy azt az összetévesztés veszélye nélkül meg tudja különböztetni a máshonnan származó áruktól (2017. december 20-i Schweppes ítélet, C-291/16, EU:C:2017:990, 37. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

36 Ennélfogva azt a kérdést, hogy a védjegyjogosult felléphet-e a védjegyével ellátott áruk későbbi forgalmazásával, és különösen a viszonteladó által – az eredeti címkék eltávolítására és új címkéknek ezen árukon történő elhelyezésére vonatkozóan – tett intézkedésekkel szemben, a védjegyjogosult jogos érdekeire, különösen pedig a védjegy azon alapvető funkciójának megőrzését érintő érdekére tekintettel kell vizsgálni, hogy biztosítsa a fogyasztó vagy végső felhasználó számára a védjeggyel jelölt áru származásának azonosíthatóságát.

37 Amint azt a főtanácsnok indítványának 22. pontjában hangsúlyozta, mivel szükségképpen az áruk szabad mozgása alapelvének korlátozását jelenti, a védjegyjogosult ahhoz való joga, hogy fellépjen a védjegyével ellátott áruk további forgalmazásával szemben, nem korlátlan.

38 A jelen ügyben nem vitatott, hogy a szóban forgó szén-dioxid-palackokat első alkalommal az EGT piacán hozták forgalomba az azokon elhelyezett európai uniós védjegyek és nemzeti védjegyek jogosultjai.

39 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata szerint az újratölthető gázpalacknak az azon elhelyezett védjegyek jogosultja általi értékesítése kimeríti e jogosultnak az említett védjegyek oltalmából eredő jogait, és a vásárlóra ruházza az e palack feletti szabad rendelkezés jogát, beleértve azt is, hogy azt a választása szerinti vállalkozásnál becserélje vagy újratöltesse. A vásárló e jogának folyományaként az említett palackon elhelyezett védjegyek jogosultjának versenytársai jogosultak arra, hogy megtöltsék és becseréljék az üres palackokat (lásd ebben az értelemben: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 35. pont).

40 A fentiekre tekintettel a viszonteladó azon tevékenysége, hogy a fogyasztók által üresen visszaküldött szóban forgó palackokat újratölti, és azokon az eredeti védjeggyel ellátott címkék eltávolítását követően a saját címkéit helyezi el, miközben megtartja a palackokon látható eredeti védjegyet, a 2017/1001 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének és a 2015/2436 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének hatálya alá tartozhat.

41 Mindazonáltal, amint arra a jelen ítélet 34. pontja emlékeztet, a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdése és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdése értelmében a védjegyjogosult a védjeggyel ellátott áruk forgalomba hozatala ellenére jogosult fellépni azok későbbi forgalmazásával szemben, amennyiben az ilyen fellépést jogos érdekek igazolják. Az áruk állapotának megváltoztatására és károsítására vonatkozó helyzet, amelyről e rendelkezés kifejezetten rendelkezik, csak példaként szerepel, mivel az említett rendelkezések nem adják meg azon jogos érdekek kimerítő jellegű felsorolását, amelyek alkalmasak a jogkimerülés elve alkalmazásának kizárására (lásd ebben az értelemben: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 36. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

42 Az átcsomagolt gyógyszerészeti készítmények párhuzamos importjával összefüggésben a Bíróság kidolgozott egy listát, amely e különös összefüggésben az ilyen indokok fennállásának meghatározására irányult (lásd különösen: 1996. július 11-i Bristol-Myers Squibb és társai ítélet, C-427/93, C-429/93 és C-436/93, EU:C:1996:282).

43 Az alapügyben szóban forgóhoz hasonló összefüggésben a Bíróság kimondta, hogy ilyen jogos érdek áll fenn akkor is, ha egy védjeggyel azonos vagy ahhoz hasonló megjelölés harmadik személyek általi használata súlyosan sérti a védjegy jóhírnevét, vagy amennyiben e használat azt a benyomást kelti, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a védjegyjogosult és e harmadik személyek között, és különösen, hogy ez utóbbi a jogosult kereskedelmi hálózatához tartozik, vagy különleges kapcsolat áll fenn e két személy között (lásd ebben az értelemben: 2010. július 8-i Portakabin ítélet, C-558/08, EU:C:2010:416, 79. és 80. pont; 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 37. pont).

44 Ebből következik, hogy az a téves benyomás, amely a fogyasztók képzetében a védjegyjogosult és a viszonteladó közötti gazdasági kapcsolat fennállását illetően keletkezhet, egyike azon jogos érdekeknek, amelyek miatt a védjegyjogosult felléphet a védjegyével ellátott áruk viszonteladó általi későbbi forgalmazásával szemben, különösen akkor, ha az utóbbi eltávolítja azt a címkét, amelyen az eredeti védjegy szerepel, és az árun a saját címkéjét tünteti fel oly módon, hogy az árura gravírozott eredeti védjegyet láthatóvá teszi. Az a tény, hogy a viszonteladó a szóban forgó áruk későbbi forgalmazása érdekében abban a tagállamban tesz intézkedéseket, ahol ezeket az árukat eredetileg forgalomba hozták, nem döntő jelentőségű annak meghatározása szempontjából, hogy a védjegyjogosult fellépését ilyen jogszerű indok igazolja-e.

45 Annak értékelése érdekében, hogy fennáll-e ilyen téves benyomás, figyelembe kell venni a viszonteladó tevékenységére vonatkozó valamennyi körülményt, például azt, hogy a palackokat miként mutatják be a fogyasztók részére az új címkézést követően, és azokat a feltételeket, amelyek mellett azokat értékesítik, többek között az említett palackok újratöltésének az érintett ágazatban uralkodó gyakorlatát (lásd ebben az értelemben: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 39. és 40. pont).

46 Bár a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak értékelése, hogy adott esetben tévesen benyomás alakul-e ki a védjegyjogosultak és az alapügyben szóban forgó palackokat megtöltő viszonteladó közötti gazdasági kapcsolat fennállását illetően, a Bíróság megadhatja e bíróság részére az uniós jog értelmezéséhez szükséges azon információt, amely e tekintetben hasznos lehet a számára (lásd analógia útján: 2022. április 7-i Berlin Chemie A. Menarini ítélet, C-333/20, EU:C:2022:291, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

47 Így először is rá kell mutatni, hogy az új címkéken szereplő információk terjedelme nagy jelentőséggel bír. Ugyanis, amint azt a főtanácsnok indítványának 51. pontjában hangsúlyozta, az új címkézés által keltett összbenyomást kell értékelni annak megállapítása érdekében, hogy a palackot előállító védjegyjogosultra és az azt újratöltő viszonteladóra vonatkozó információk világosnak és egyértelműnek tűnnek-e egy szokásosan tájékozott és észszerűen figyelmes fogyasztó számára. Az új címkézés révén megadott ezen információk többek között nem engedhetnek arra következtetni, hogy gazdasági kapcsolat áll fenn a palackot újratöltő viszonteladó és az eredeti védjegy jogosultja között.

48 Másodszor, az új címkézés által keltett benyomás értékelése céljából az érintett ágazatban alkalmazott gyakorlatot, és azt a kérdést is figyelembe kell venni, hogy a fogyasztók hozzászoktak-e ahhoz, hogy a palackokat az eredeti védjegy jogosultjától eltérő gazdasági szereplők töltik újra.

49 E tekintetben az a körülmény, hogy a szóban forgó áru egy többszöri használatra és újratöltésre szánt palackból, valamint annak tartalmából áll, releváns lehet annak meghatározása szempontjából, hogy támadhat-e ilyen téves benyomás a fogyasztókban. Természetesen figyelembe kell venni azt a tényt, hogy a palack és annak tartalma közötti funkcionális kapcsolat miatt a nagyközönség azt gondolhatja, hogy e kettő kereskedelmi eredete rendszerint azonos. Mindazonáltal, noha lehetetlen sűrített vagy folyékony gázt az azokat tartalmazó fémtartályoktól függetlenül használni, és noha az ilyen palackok emiatt csomagolásnak tekinthetők (lásd ebben az értelemben: 2014. november 20-i Utopia ítélet, C-40/14, EU:C:2014:2389 40. pont), e palackokat – amennyiben azokat az újrafeldolgozás logikájának megfelelően többszöri használatra és újratöltésre szánják – nem tekintik szükségképpen úgy, mint amelyek ugyanazon kereskedelmi eredettel rendelkeznek, mint a bennük található gáz.

50 Ami különösen az üres palackok újratöltésének feltételeit illeti, vélelmezni kell, hogy – amint arra a főtanácsnok indítványának 56. pontjában rámutatott – az a fogyasztó, aki közvetlenül az eredeti védjegy jogosultjától eltérő gazdasági szereplőhöz fordul egy üres palack feltöltetése vagy annak teli palackra történő cseréje érdekében, könnyebben képes felismerni, hogy nem áll fenn gazdasági kapcsolat a fenti gazdasági szereplő és a védjegyjogosult között.

51 A jelen ügyben, amint az az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból és az alapeljárás feleinek írásbeli észrevételeiből kitűnik, sem az eredeti védjegyek jogosultjai, sem a viszonteladó nem kínálják közvetlenül a fogyasztóknak szén-dioxid-palackjaikat, mivel e palackokat csak a forgalmazók üzleteiben lehet megvásárolni.

52 Márpedig a viszonteladóval fennálló közvetlen kapcsolat hiánya zavart kelthet a fogyasztók képzetében a fenti viszonteladó és az eredeti védjegyek jogosultjai közötti kapcsolatot illetően. Az ilyen helyzet tehát veszélyeztetheti a védjegy ezen ítélet 35. pontjában felidézett alapvető funkciójának megvalósulását, és ily módon igazolhatja a 2015/2436 irányelv 15. cikke (2) bekezdésének és a 2017/1001 rendelet 15. cikke (2) bekezdésének alkalmazását.

53 Harmadszor, a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik, hogy az a tény, hogy a palack eredeti védjegye a viszonteladó által elvégzett további címkézés ellenére is látható marad, releváns tényezőnek minősül annyiban, amennyiben kizárni látszik azt, hogy a címkézés megváltoztatta a palackok állapotát azáltal, hogy teljesen eltakarta azok eredetét (lásd ebben az értelemben: 2011. július 14-i Viking Gas ítélet, C-46/10, EU:C:2011:485, 41. pont).

54 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy a 2017/1001 rendelet 15. cikkének (2) bekezdését és a 2015/2436 irányelv 15. cikkének (2) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy az a védjegyjogosult, aki a védjegyével ellátott, többszöri használatra és újratöltésre szánt árukat forgalmazott valamely tagállamban, nem jogosult arra, hogy e rendelkezések alapján fellépjen ezen áruk e tagállamban történő, olyan viszonteladó általi későbbi forgalmazásával szemben, aki azokat újratöltötte, és az eredeti védjegyet feltüntető címkét másik címkére cserélte le, ugyanakkor az eredeti védjegyet az említett árukon megjelenítette, kivéve ha ezen új címkézés a fogyasztókban azt a téves benyomást kelti, hogy a viszonteladó és a védjegyjogosult között gazdasági kapcsolat áll fenn. Ezen összetéveszthetőséget átfogóan kell értékelni az árun és annak új címkézésén szereplő jelzésekre, valamint az érintett ágazat forgalmazási gyakorlatára és e gyakorlat fogyasztók általi ismeretének szintjére tekintettel.

A költségekről

55 Mivel ez az eljárás az alapügyben részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

Az európai uniós védjegyről szóló, 2017. június 14-i (EU) 2017/1001 európai parlamenti és tanácsi rendelet 15. cikkének (2) bekezdését, valamint a védjegyekre vonatkozó tagállami jogszabályok közelítéséről szóló, 2015. december 16-i (EU) 2015/2436 európai parlamenti és tanácsi irányelv 15. cikkének (2) bekezdését

a következőképpen kell értelmezni:

az a védjegyjogosult, aki a védjegyével ellátott, többszöri használatra és újratöltésre szánt árukat forgalmazott valamely tagállamban, nem jogosult arra, hogy e rendelkezések alapján fellépjen ezen áruk e tagállamban történő, olyan viszonteladó általi későbbi forgalmazásával szemben, aki azokat újratöltötte, és az eredeti védjegyet feltüntető címkét másik címkére cserélte le, ugyanakkor az eredeti védjegyet az említett árukon megjelenítette, kivéve ha ezen új címkézés a fogyasztókban azt a téves benyomást kelti, hogy a viszonteladó és a védjegyjogosult között gazdasági kapcsolat áll fenn. Ezen összetéveszthetőséget átfogóan kell értékelni az árun és annak új címkézésén szereplő jelzésekre, valamint az érintett

ágazat forgalmazási gyakorlatára és e gyakorlat fogyasztók általi ismeretének szintjére tekintettel.

Aláírások